

Vanjsko osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja – *europski i nacionalni kontekst*

10 .- 13. rujna 2015., Mali Lošinj

dr. sc. Vesna Dodiković Jurković, mr.sc.Sandra Bezjak

agencija za znanost i visoko obrazovanje

ENQA

eqar

- Uloga i značaj osiguravanja kvalitete
- Vanjsko osiguravanje kvalitete
- Unutarnje osiguravanje kvalitete / ESG

Izazovi u visokom obrazovanju

- povećana potražnja za visokim obrazovanjem (*masifikacija*)
- novi / netradicionalni izvođači
- povećanje privatne inicijative u visokom obrazovanju
- nove tehnologije: *online* obrazovanje, MOOC ...
- prekogranično visoko obrazovanje
- netradicionalni studenti: izvanredni, stariji, s posebnim potrebama ...
- smanjenje javnog financiranja, uvođenje / porast školarina

“The world is going to university” , The Economist, 3/28/15

Važnost osiguravanja kvalitete

- **zaštita kvalitete** visokih učilišta i studijskih programa i **potvrda vjerodostojnosti** visokoškolskih kvalifikacija
- **unaprjeđivanje kvalitete** visokih učilišta i studijskih programa
- **informiranje javnosti** o kvaliteti visokih učilišta i studijskih programa
- **poticanje mobilnosti** studenata i nastavnika

AZVO -nacionalni i europski kontekst

- **2005.** - Agencija za znanost i visoko obrazovanje osnovana je kao neovisna agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti
- **2011.** - ostvaruje punopravno članstvo u krovnoj Europskoj udruzi za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju – [ENQA](#) i uvrštava se u Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju, koji je osnovala skupina E4 – [EQAR](#)
- Time je potvrđeno da AZVO radi u skladu s *Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja* ([ESG](#)) i potvrđena vjerodostojnost AZVO-a kao europske agencije ovlaštene za provođenje postupaka vanjskog osiguravanja kvalitete u čitavom Europskom prostoru visokog obrazovanja ([EHEA](#))

AZVO – *međunarodni kontekst*

- Agencija aktivno sudjeluje u radu europskih i svjetskih mreža za poticanje mobilnosti i priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija (**ENIC i NARIC mreža**), te je članica:
- **ENQA** (Europska udruga za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju)
- **INQAAHE** (Međunarodna mreža agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju)
- **CEENQA** (Mreža agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju centralne i istočne Europe)
- Foruma za upravljanje institucijama u sustavu visokog obrazovanja (Institutional management in Higher Education – **IMHE**)
- Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (Organization for economic co-operation and development – **OECD**)
- uvrštena u **EQAR** (Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju)
- Europskog konzorcija za akreditaciju (European Consortium for Accreditation – **ECA**), projektno orijentiranog udruženja europskih agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju
- članica sa statusom promatrača Mreže agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju Azije i Pacifika (Asia-Pacific Quality Network - **APQN**)
- **CHEA** International Quality Group

Postupci vanjskog vrednovanja

Inicijalna akreditacija

- novi studijski programi i nova visoka učilišta
- nove znanstvene organizacije

Reakreditacija

- sva javna i privatna visoka učilišta u petogodišnjim ciklusima
- sve javne znanstvene organizacije i one koje se financiraju iz državnog proračuna u petogodišnjim ciklusima

Tematsko vrednovanje

- doktorski studiji
- regulirane profesije u području biomedicine i zdravstva (usklađenost s Direktivom EU)
- osnivanje Znanstvenih centara izvrsnosti

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete (audit)

- sva javna i privatna visoka učilišta

Postupci vanjskog vrednovanja

Inicijalna akreditacija

- novi studijski programi i nova visoka učilišta
- nove znanstvene organizacije

Reakreditacija

- sva javna i privatna visoka učilišta u petogodišnjim ciklusima
- sve javne znanstvene organizacije i one koje se financiraju iz državnog proračuna u petogodišnjim ciklusima

Tematsko vrednovanje

- doktorski studiji
- regulirane profesije u području biomedicine i zdravstva (usklađenost s Direktivom EU)
- osnivanje Znanstvenih centara izvrsnosti

Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete (audit)

- sva javna i privatna visoka učilišta

Reakreditacija visokih učilišta

2010./2011. – polje ekonomije (18 VU)

2011./2012. – područje tehničkih znanosti (32 VU)

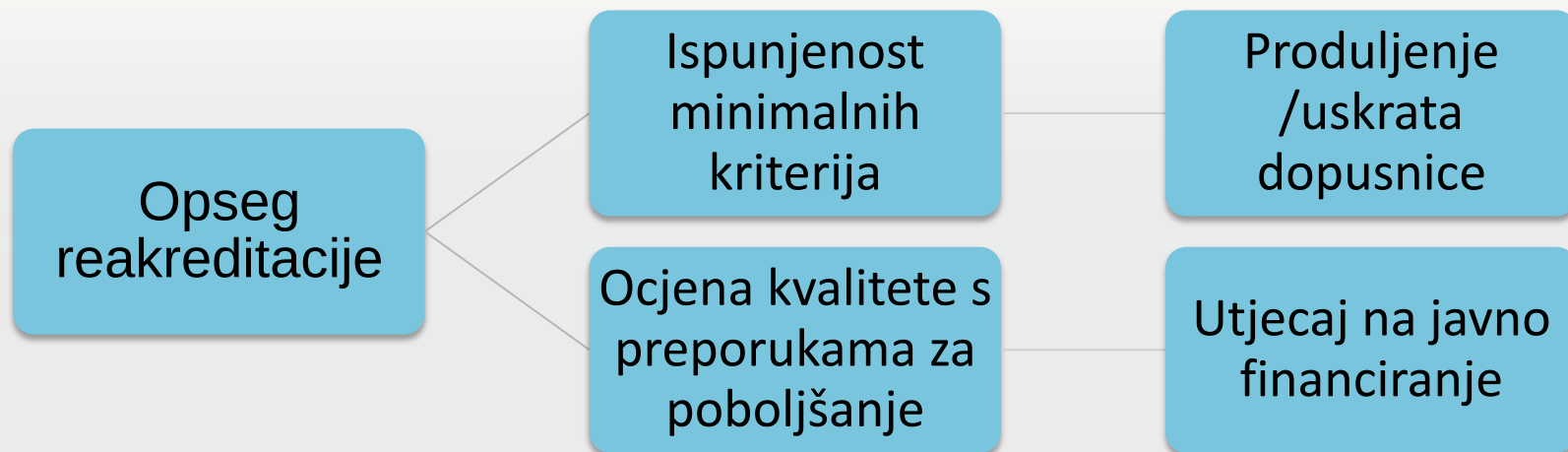
2012./2013. – područje biotehničkih znanosti (9 VU) i privatna VU (13 VU)

2013./2014. – područje društvenih i humanističkih znanosti (27 VU)

2014./2015. – područje biomedicine i zdravstva, prirodno i umjetničko područje i polje prava (41 VU)

Opseg reakreditacije

Postupak reakreditacije

Samoanaliza

Posjet VU

Završno
izvješće

Naknadno
praćenje

Kriteriji za reakreditaciju

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete
2. Studijski programi
3. Studenti
4. Nastavnici
5. Znanstvena i stručna djelatnost
6. Mobilnost i međunarodna suradnja
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

Svi su standardi i kriteriji prošli javnu raspravu i međunarodne recenzije

Akreditacijska preporuka Agencije

Akreditacijska preporuka Agencije

Ministar znanosti, obrazovanja i sporta

Dopusnica

Pismo očekivanja
s rokom uklanjanja
nedostataka do
3 godine

Uskrata
dopusnice

2010. – 2014. ishodi:

89 Akreditacijskih preporuka

- **48** visokih učilišta – produljenje dopusnice
- **39** visokih učilišta – pismo očekivanja na određeni rok
- **2** visoka učilišta – uskrata dopusnice
- **20** studijskih programa (većinom dislociranih) – uskrata dopusnice

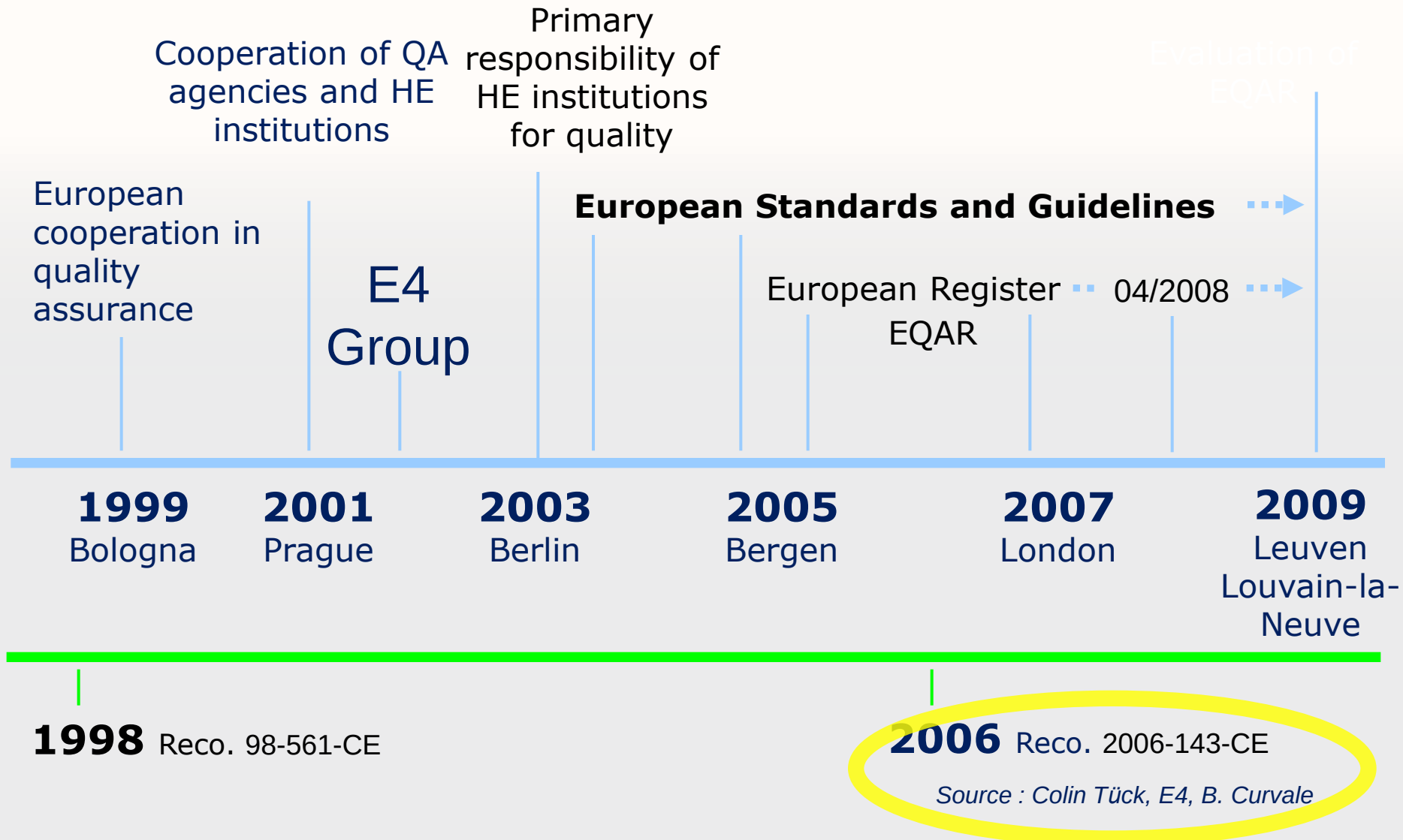
Analize na razini sustava

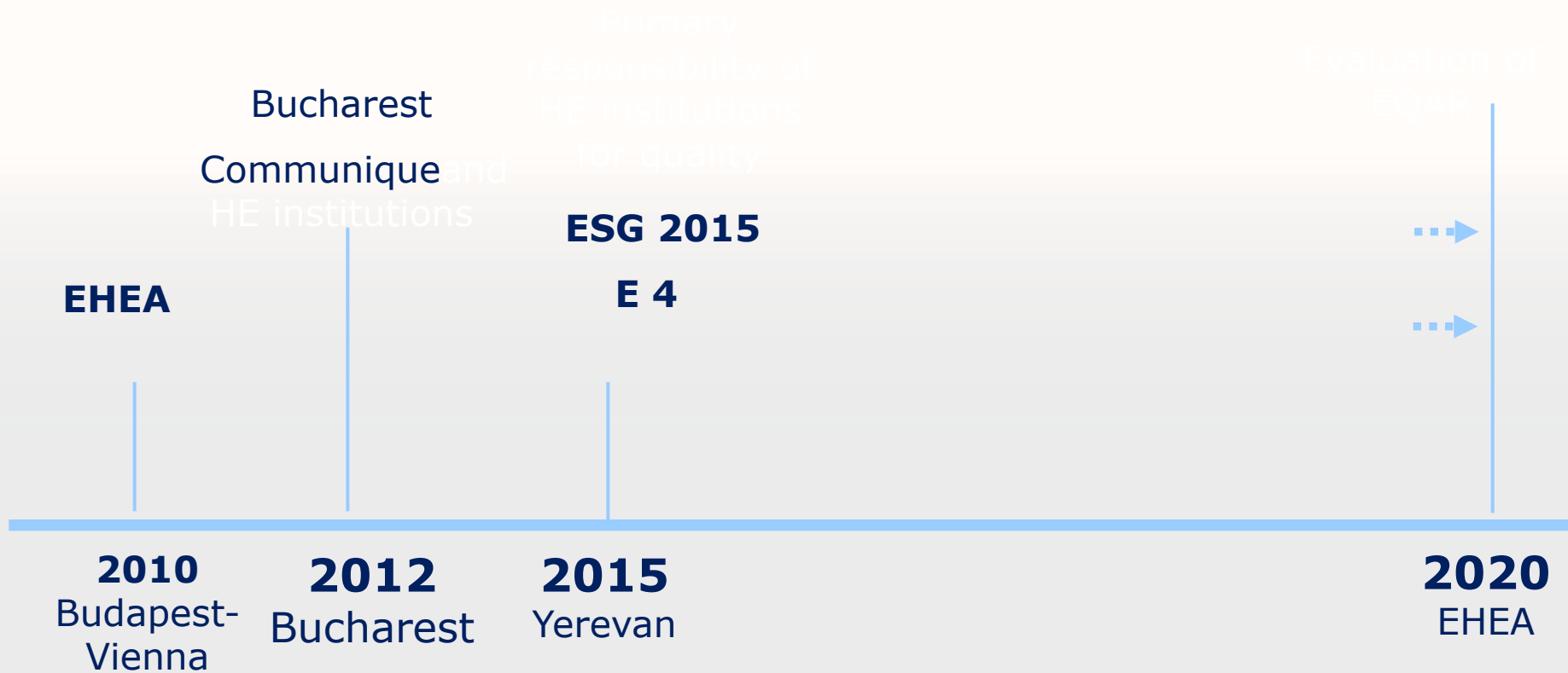
Analize na temelju provedenih reakreditacija (*system – wide analysis*) ukazuju da prostora za poboljšanje ima u sljedećim segmentima:

- strateški dokumenti / upravljanje visokim učilištem
- interni mehanizmi osiguravanja kvalitete
- ECTS bodovi
- ishodi učenja
- praćenje zapošljavanja diplomiranih studenata
- omjer studenata i nastavnika
- broj stalno zaposlenih kvalificiranih nastavnika
- mobilnost i internacionalizacija
- znanstvena produktivnost ...

Kvaliteta i Bolonjski proces

Kvaliteta i EHEA

E4 – odgovornost i suradnja

EURASHE 24TH ANNUAL CONFERENCE QUALIFICATIONS FOR THE LABOUR MARKET

The 24th Annual Conference of EURASHE will be held on Thursday 15 and Friday 16 May 2014 in Yerevan (Armenia). It will be preceded by EURASHE internal events, including its 2014 General Assembly on 14 May.

Main Conference Theme: **QUALIFICATIONS FOR THE LABOUR MARKET.**

More information at www.eurashe.eu/yerevan

The conference is organised by EURASHE and is hosted by the Yerevan State University (YSU), the Yerevan State University of Architecture and Construction (YSUAC), and with the support of the Ministry of Education and Science of the Republic of Armenia and the Rectors' Council of Armenian State Higher Educational Institutions.

ESG - svrha QA

- **Čini zajednički okvir** sustava osiguravanja kvalitete poučavanja i učenja na europskoj, nacionalnoj i institucionalnoj razini
- **Omogućuje osiguravanje i poboljšavanje kvalitete** visokog obrazovanja u EHEA-i
- **Potiče međusobno povjerenje**, time olakšavajući priznavanje i mobilnost unutar i preko nacionalnih granica
- **Pruža informacije o osiguravanju kvalitete** u EHEA-i.

- **Visoka učilišta su primarno odgovorna** za kvalitetu vlastitog rada i njezino osiguravanje
- Osiguravanje kvalitete je osjetljivo na **raznolikost** visokoobrazovnih sustava, visokih učilišta, programa i studenata
- Osiguravanje kvalitete **potiče razvoj kulture kvalitete**
- Osiguravanje kvalitete uzima u obzir potrebe i očekivanja studenata, **svih** drugih **dionika** i društva.

ESG I. dio

1 Unutarnje
osiguravanje
kvalitete

ESG II. dio

2 Vanjsko
osiguravanje
kvalitete

ESG III. dio

3 Agencije za
osiguravanje
kvalitete

http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/05/ESG_endorsed-with-changed-foreword.pdf

ESG I. dio Unutarnje osiguravanje kvalitete na VU

- 1.1 Politika osiguravanja kvalitete
- 1.2 Izrada i odobravanje programa
- 1.3 Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenata
- 1.4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje
- 1.5 Nastavno osoblje
- 1.6 Resursi za učenje i podrška studentima
- 1.7 Upravljanje informacijama
- 1.8 Informiranje javnosti
- 1.9 Kontinuirano praćenje i periodička revizija programa
- 1.10 Periodičko vanjsko osiguravanje kvalitete

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)

Approved by the Ministerial Conference in May 2015

by
European Association for Quality Assurance in Higher Education
European Students' Union
European University Association
European Association of Institutions in Higher Education
Education International
BUSINESSEUROPE
European Quality Assurance Register for Higher Education

May 2015

2005 ESG

1.1 Policy and procedures for quality assurance

1.2. Approval, monitoring and periodic review of programmes and awards

1.3 Assessment of students

1.4 Quality assurance of teaching staff

1.5 Learning resources and student support

1.6 Information systems

1.7 Public information

New ESG

1.1 Policy for quality assurance

1.2 Design and approval of programmes

1.3 Student-centered learning, teaching and assessment

1.4 Student admission, progression, recognition and certification

1.5 Teaching staff

1.6 Learning resources and student support

1.7 Information management

1.8 Public information

1.9 On-going monitoring and periodic review of programmes

1.10 Cyclical external quality assurance

ESG – II. dio

2005 ESG

- 2.1 Use of internal quality assurance procedures
- 2.2 Development of external quality assurance processes
- 2.3 Criteria for decisions
- 2.4 Processes for purpose
- 2.5 Reporting
- 2.6 Follow-up procedures
- 2.7 Periodic reviews
- 2.8 System-wide analyses

New ESG

- 2.1 Consideration of internal QA
- 2.2 Designing methodologies fit for purpose
- 2.3 Implementing processes
- 2.4 Peer-review experts
- 2.5 Criteria for outcomes
- 2.6 Reporting
- 2.7 Complains and appeals

2005 ESG

- 3.1 Use of external quality assurance procedures for higher education
- 3.2 Official status
- 3.3 Activities
- 3.4 Resources
- 3.5 Mission statement
- 3.6 Independence
- 3.7 External quality assurance criteria and processes used by the agencies
- 3.8 Accountability procedures

New ESG

- 3.1 Activities, policy and processes for QA
- 3.2 Official status
- 3.3 Independence
- 3.4 Thematic analysis
- 3.5 Resources
- 3.6 Internal QA and professional conduct
- 3.7 Cyclical external review of agencies

1.1. Politika osiguravanja kvalitete

- Visoka učilišta bi trebala imati **politiku** QA koja je javno dostupna, dio strateškog upravljanja
- Strukture i procesi za provedbu na svim razinama - koherentni sustav (unutarnji i vanjski dionici)
- Trajno poboljšavanje
- VU bi se izričito trebala posvetiti **razvijanju kulture kvalitete** koja se temelji na preuzimanju odgovornosti za kvalitetu
- Akademski integritet i slobode, sprečavanje neetičnog postupanja, netolerancije, diskriminacije studenata ili zaposlenika.

Kvaliteta i unapređenje kvalitete ne bi trebali
biti privilegija pojedinaca!

1.2. Izrada i odobravanje programa

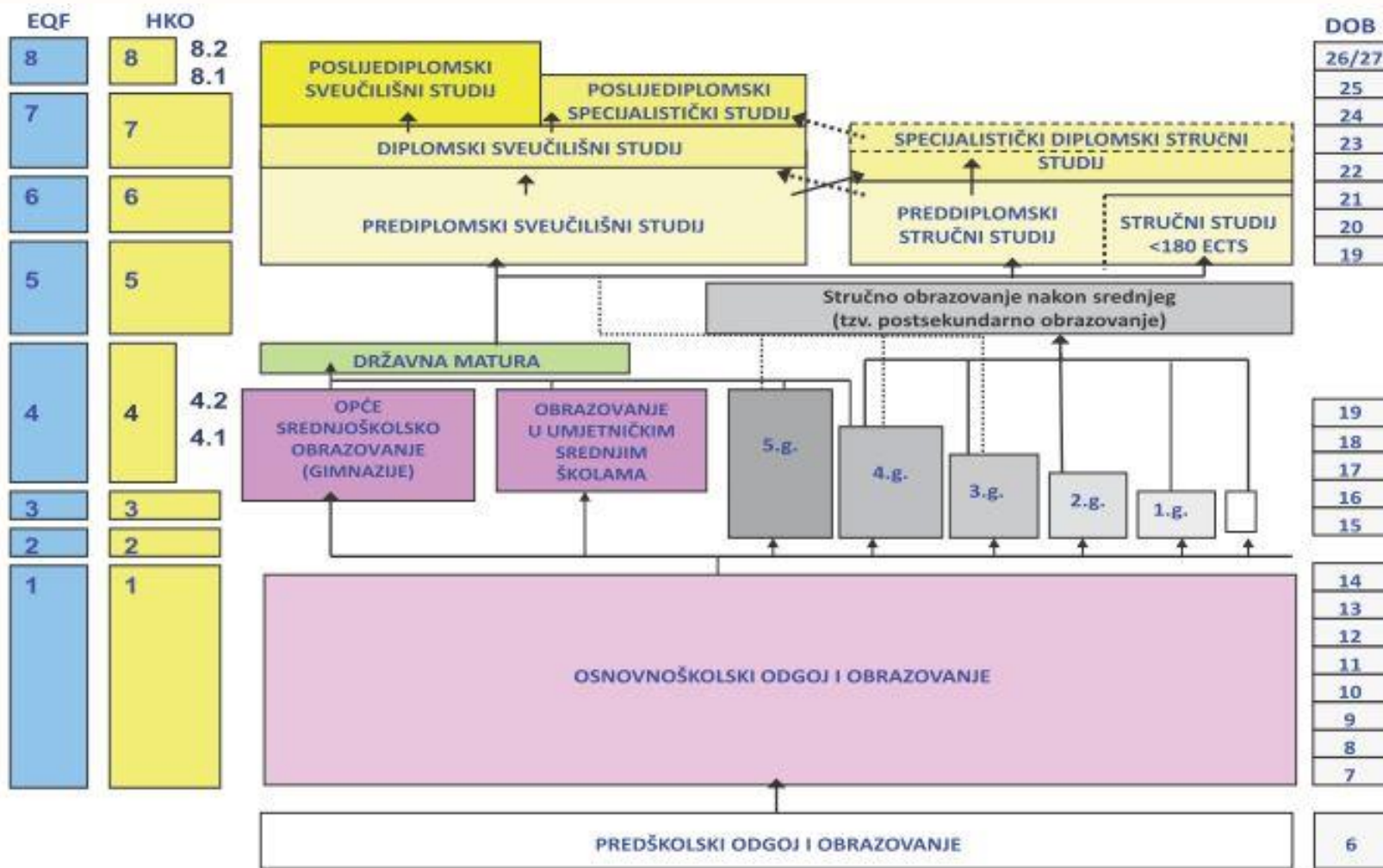

VU bi trebala imati postupke za

- Izradu (studenti i drugi dionici)
- Formalno odobravanje svojih programa (ciljevi i predviđeni ishodi učenja, vanjska ekspertiza) – obrazovna misija VU
- Kvalifikacije – povezati s razinom nacionalnog KO i KO EHEA
- Neometano napredovanje studenata kroz studij, stručna praksa.

Zakonski okvir, HKO, zapošljivost studenata, upisna politika, prohodnost studija, mobilnost.

1.3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

VU moraju osigurati da se programi izvode na način da:

- Studenti aktivno sudjeluju u procesu učenja (motivacija, samorefleksija, angažman, autonomija)
- Fleksibilno korištenje pedagoških metoda, različiti načini izvođenja nastave
- Vrednovanje odražava takav pristup
- Međusobno poštivanje nastavnika i studenta
- Odgovarajući postupci rješavanja studentskih žalbi.

Pravilnici o studiranju, ocjenjivanju - implementacija

1.4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

- Unaprijed utvrđeni kriteriji, objavljeni propisi
- Dosljedno i transparentno provođenje
- Procene i alate za prikupljanje, praćenje i djelovanje na temelju informacija o napredovanju studenata
- Pravedno priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, priznavanje neformalnog i informalnog učenja
- Završetak studija - dokumentacija koja pojašnjava stečenu kvalifikaciju

1.5. Nastavno osoblje

- Kompetentnost nastavnog osoblja (važnost nastavnog rada)
- Pravedni, transparentni procesi zapošljavanja i razvoja svojih zaposlenika
 - prilike za profesionalni razvoj
 - potiču se inovacije u nastavnim metodama
 - korištenje novih tehnologija
 - potiče se znanstveni rad.

(Plan razvoja ljudskih resursa/nastavni kadar, izbor u znanstveno-nastavna zvanja ili izbor u nastavna zvanja, interni mehanizmi: ankete studenata, peer review, samovrednovanja, nagrađivanje)

1.6. Resursi za učenje i podrška studentima

VU trebaju osigurati dostatne i lako dostupne resurse za učenje i podršku studentima.

- Fizički
- Ljudski (tutori, mentori, savjetnici, pomoćne službe – mogućnost razvoja vlastitih kompetencija)
- Studenti upoznati s uslugama koje su im na raspolaganju

1.7. Upravljanje informacijama

VU bi trebala osigurati **prikupljanje, analiziranje i korištenje** relevantnih informacija radi **učinkovitog upravljanja** studijskim programima i drugim aktivnostima.

Pouzdani podaci – utemeljene odluke (planiranje)

- ključni pokazatelji uspjeha
- profil studentske populacije
- napredovanje studenata, uspješnost i stopa odustajanja od studija
- zadovoljstvo studenata studijskim programima
- resursi za učenje i podrška dostupni studentima
- podaci o zapošljavanju i karijerama završenih studenata.

Transparentnost, Baze podataka

1.8. Informiranje javnosti

VU bi trebala redovno objavljivati

- jasne
- točne
- objektivne
- važće
- lako dostupne

informacije o radu i programima koje izvode.

(....stope prolaznosti i prilike za učenje na raspolaganju,
informacije o zapošljavanju završenih studenata)

Mrežne stranice

1.9. Kontinuirano praćenje i periodička revizija programa

- Pratiti i revidirati programe (studenti, drugi dionici)
- Kontinuirano poboljšavanje (obavijestiti sve dionike na koje se odnose), primjereno izvođenje

Vrednovanje:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih znanstvenih istraživanja u danoj disciplini, čime se osigurava suvremenost programa
- izmijenjenih potreba društva
- opterećenosti, napredovanja, prolaznosti i završnosti studenata
- djelotvornosti postupaka vrednovanja studenata
- očekivanja, potreba i zadovoljstva studenata u vezi programa okruženja za učenje i pomoćnih službi te njihove svrsishodnosti za program.

1.10.Periodičko vanjsko osiguravanje kvalitete

- VU moraju periodički prolaziti postupke vanjskog osiguravanja kvalitete u skladu s ESG-jem.
 - Zakonski okvir
 - Potvrditi djelotvornost unutarnjeg QA
 - Katalizator promjena
 - Nove perspektive
 - Osiguravanje kvalitete je trajan proces
 - Napredak postignut od posljednjeg takvog procesa.

Vanjska prosudba 2010.-2015.

- Obuhvaćeno 39 VU - 13 certifikata

AZVO Upitnici o SOK za 2014.:

- Ustrojeno 155 SOK
- Pravilnika 128
- Priručnika 105
- Unutarnjih prosudbi 91

Tipologija pristupa osiguravanju kvalitete

Aktivnost	Pitanje	Naglasak	Ishodi
Akreditacija	Jeste li dovoljno dobri da bismo vas odobrili?	Ukupno poslovanje (misija, resursi, procesi)	Odluka: Da/Ne Zadovoljava/Ne zadovoljava
Ocjenjivanje (Vrednovanje)	Koliko su dobri vaši outputi?	Outputi	Ocjena (uključujući Zadovoljava/Ne zadovoljava)
Neovisna prosudba (Pregled/audit)	Postižete li svoje ciljeve? Jesu li vaši procesi efikasni?	Procesi	Opis, kvalitativno

OECD Thematic Review of Tertiary Education

http://www.oecd.org/document/52/0,3343,en_2649_39263238_40113908_1_1_1_1,00.html

Budući planovi

- Dovršetak prvog reakreditacijskog ciklusa (do 2015.) i razvoj modela za provedbu novog reakreditacijskog ciklusa
- Daljnje unaprjeđenje postupaka vanjskoga vrednovanja u skladu s planiranom provedbom **Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO)**
- Naglasak na *outpute* umjesto na *inpute* (veći fokus na **ishode učenja, ishode znansteno-istraživačkog rada i zapošljavanje diplomiranih studenata**)
- Osiguravanje kvalitete e-studija, združenih studija, prekograničnog visokog obrazovanja
- Podrška visokim učilištima u razvoju kulture kvalitete: seminari, radionice, razmjena informacija i primjera dobre prakse
- Fokus na prikupljanje i objedinjavanje podataka, izradu analiza na razini sustava i donošenje odluka utemeljeno na podacima (***evidence based policy making***)

Zahvaljujemo na pozornosti!
kvaliteta@azvo.hr

